

КРИПТОГРАФІЯ

КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРАКТИКУМ №1

Експериментальна оцінка ентропії на символ джерела відкритого тексту

ФБ-12 Приходько Юрій

Мета роботи:

Засвоєння понять ентропії на символ джерела та його надлишковості, вивчення та порівняння різних моделей джерела відкритого тексту для наближеного визначення ентропії, набуття практичних навичок щодо оцінки ентропії на символ джерела.

Порядок виконання роботи:

- Уважно прочитати методичні вказівки до виконання комп'ютерного практикуму.
- Написати програми для підрахунку частот букв і частот біграм в тексті, а також підрахунку H_1 та H_2 за безпосереднім означенням. Підрахувати частоти букв та біграм, а також значення H_1 та H_2 на довільно обраному тексті російською мовою достатньої довжини (щонайменше 1Мб), де імовірності замінити відповідними частотами. Також одержати значення H_1 та H_2 на тому ж тексті, в якому вилучено всі пробіли.
- За допомогою програми CoolPinkProgram оцінити значення $H(10)$, $H(20)$, $H(30)$.
- Використовуючи отримані значення ентропії, оцінити надлишковість російської мови в різних моделях джерела.

Хід роботи:

Напишемо програму мовою python що задовольнить поставлену задачу. Програма має підраховувати H_1 , H_2 , R_1 , R_2 для текстів з пробілами і без. Для частотного аналізу біграм в тексті візьмемо їх з перетинами і без. Текст довільний, тому перед виконанням треба його спарсити. Крім функцій безпосереднього обрахування заданих значень з тексту, програма має мати презентабельний аутпут, напишемо відповідні функції.

Результати виконання програми:

```

getinfo@dedsec: /Documents/work/cyber/loose/robo-15-04/cyber/loose/robo-15-04 $ ./entropy_assessment.py
[*] Counting the frequency for characters one by one...
[!] Frequency for each char:
| б:0.000246027695 | ё:0.000669964667 | ф:0.001505817714 | ц:0.002389754349 | щ:0.002424214254
| э:0.002945119796 | ю:0.004927766429 | х:0.005992016522 | ш:0.006726894033 | й:0.008098077698
| ж:0.009709679307 | 6:0.013782359253 | ы:0.014284832753 | з:0.014293648078 | р:0.015466086244
| ч:0.015738559913 | ь:0.018558662379 | я:0.019669393273 | у:0.021614374429 | н:0.022309983676
| д:0.025301584274 | м:0.025748761647 | к:0.026760119792 | п:0.032156701209 | л:0.038227254259
| в:0.038814675432 | с:0.043811361671 | т:0.051923063053 | и:0.052570588711 | н:0.055211179114
| а:0.065519499097 | е:0.073611165650 | о:0.092721186511 | :0.176269627120 |
[!] Entropy H1: 4.349367425456624808349713018627857431932176824808464486680182842260178072840703933366057754028588534
[!] Redundancy R1: 0.1450930333699103334624704760854187449754309124431588521674530753218999181230899474558517228208555034
|
[*] Same text without spaces and special chars...
| б:0.000298675031 | ё:0.000813330051 | ф:0.001828046850 | ц:0.002901136619 | щ:0.002942970501
| э:0.003575344425 | ю:0.005902256563 | х:0.007274244970 | ш:0.008166378531 | й:0.009830981065
| ж:0.011787448449 | 6:0.016731639025 | ы:0.017341636564 | з:0.017352338275 | р:0.01877565865
| ч:0.019186446039 | ь:0.022530020732 | я:0.023878436344 | у:0.026239622988 | н:0.027084085291
| д:0.030715856920 | м:0.031258725543 | к:0.032486503683 | п:0.039037896705 | л:0.044407484193
| в:0.047120607312 | с:0.053186531799 | т:0.063834051072 | и:0.063820141204 | н:0.067025790151
| а:0.079539982079 | е:0.089363180002 | о:0.112562544205 |
[!] H1 w/o spaces: 4.464397021682714272574624245341287651514282285597005988425275169962573411364115116839457186870276929
[!] R1 w/o spaces: 0.1149785452825607550625247546633613878157909019974695879989963664660830761134923311736189487018735658
|
[*] Counting frequency for bigrams with overlay...
[!] Frequency for bigrams:
> Show bigram frequencies table? [y/n] n
[!] Entropy H2: 3.949797797799579554765868547470816683473225392641756572829873967319345200756026525307218477678361520
[!] Redundancy R2: 0.2236212978749863629407498657022792096101365463541335886299976583438861335077737324971523466185541211
[!] Entropy H2' for text without overlapping: 3.949111384017690422896503214001087876120210399671443966081075680162905697259093269757546096343503451
[!] Redundancy H2' for text without overlapping: 0.2237562204882615953990830227107979745855308997516251492320762570097859700141302827095717449531151171
|
[*] Counting frequency for bigrams without spaces...
[!] Frequency for bigrams:
> Show bigram frequencies table? [y/n] n
[!] H2 w/o spaces: 4.133196459438742576090010326976047139282374820954705949336823975866886174469782590235045205417918626
[!] R2 w/o spaces: 0.180635699423818421363609162412772611595153062248539953714065238829840907104184530001718787212966837
[!] H2' w/o spaces, w/o overlapping: 4.13269989260173820628005101000552178917186758017629357488882014189114288887629336533002799569658238
[!] R2' w/o spaces, w/o overlapping: 0.1807341394264865533517074961391532132967012271384546799066739663737161834472662464473964631436663808
> Show bigram frequencies matrix? [y/n] n

```

Таким чином

*	H	R
Монограми з пробілом	4.349	0.145
Монограми без пробілу	4.464	0.114
Біграми з перетином з пробілом	3.950	0.223
Біграми з перетином без пробілу	3.949	0.224
Біграми без перетину з пробілом	4.133	0.181
Бігрми без перетину без пробілу	4.132	0.181

Програма створює таблиці частот для монограм, та матрицю для біграм.
Для зручності запису частоти біграм в матриці вказані в %

Частота символів з пробілом:

```

[!] Frequency for each char:
| ь:0.000246027695 | ё:0.000669964667 | ф:0.001505817714 | ц:0.002389754349 | щ:0.002424214254
| э:0.002945119796 | ю:0.004927766429 | х:0.005992016522 | ш:0.006726894033 | й:0.008098077698
| ж:0.009709679307 | 6:0.013782359253 | ы:0.014284832753 | з:0.014293648078 | р:0.015466086244
| ч:0.015738559913 | ь:0.018558662379 | я:0.019669393273 | у:0.021614374429 | н:0.022309983676
| д:0.025301584274 | м:0.025748761647 | к:0.026760119792 | п:0.032156701209 | л:0.038227254259
| в:0.038814675432 | с:0.043811361671 | т:0.051923063053 | и:0.052570588711 | н:0.055211179114
| а:0.065519499097 | е:0.073611165650 | о:0.092721186511 | :0.176269627120 |

```

Частота символів без пробілу:

Матриця частот в % для біграм з перетином:

Оцінка значень $H(10)$, $H(20)$, $H(30)$ за допомогою CoolPinkProgram

[illegible]

$$0.5124988142987461 < R < 0.6688909897862052$$

H (20)

Произвольная часть текста:
ываем_на_себе_такое_сильное_давление_того_закона_или_правила_что_не_в_состо

Использованные буквы:

Порядок n-граммы:

5	
10	
15	
20	
25	
30	
35	
40	
45	
50	

Введенный символ: (пробел)

Символ по счету: 1

Номер эксперимента: 50

Неравенство для энтропии:
 $1.83195837413134 < H < 2.75489025085716$

Двоичная таблица угаданных символов:

00000000010000000000000000000000
00010000000000000000000000000000
01000000000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000
00000100000000000000000000000000

Вероятности:

q[1]	= 0.46
q[2]	= 0.14
q[3]	= 0.08
q[4]	= 0.06
q[5]	= 0.04
q[6]	= 0.04
q[7]	= 0.04
q[8]	= 0.04
q[9]	= 0.02
q[10]	= 0.02
q[11]	= 0
q[12]	= 0.02
q[13]	= 0.02
q[14]	= 0
q[15]	= 0
q[16]	= 0
q[17]	= 0
q[18]	= 0.02
q[19]	= 0
q[20]	= 0
q[21]	= 0
q[22]	= 0
q[23]	= 0
q[24]	= 0
q[25]	= 0
q[26]	= 0
q[27]	= 0
q[28]	= 0
q[29]	= 0
q[30]	= 0
q[31]	= 0
q[32]	= 0

Строка состояния:
Вы угадали. Для продолжения опыта нажмите "Продолжить", или "Другой" для выбора другого порядка

$$0.4584942756692265 < R < 0.6399072717981559$$

H (30)

Произвольная часть текста:
сорятся_между_собой_иногда_это_выглядит_смешно_иногда_просто_неприятно_но_к

Использованные буквы:

Порядок n-граммы:

5	
10	
15	
20	
25	
30	
35	
40	
45	
50	

Введенный символ: o

Символ по счету: 1

Номер эксперимента: 50

Неравенство для энтропии:
 $1.8142892431584 < H < 2.54250114215797$

Двоичная таблица угаданных символов:

00100000000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000
00001000000000000000000000000000
00100000000000000000000000000000
10000000000000000000000000000000

Вероятности:

q[1]	= 0.4
q[2]	= 0.24
q[3]	= 0.1
q[4]	= 0.04
q[5]	= 0.08
q[6]	= 0.02
q[7]	= 0.04
q[8]	= 0
q[9]	= 0.04
q[10]	= 0
q[11]	= 0
q[12]	= 0
q[13]	= 0
q[14]	= 0.02
q[15]	= 0
q[16]	= 0
q[17]	= 0
q[18]	= 0.02
q[19]	= 0
q[20]	= 0
q[21]	= 0
q[22]	= 0
q[23]	= 0
q[24]	= 0
q[25]	= 0
q[26]	= 0
q[27]	= 0
q[28]	= 0
q[29]	= 0
q[30]	= 0
q[31]	= 0
q[32]	= 0

Строка состояния:
Вы угадали. Для продолжения опыта нажмите "Продолжить", или "Другой" для выбора другого порядка

$$0.500241833830253 < R < 0.6433803928179445$$

Висновки:

При виконанні комп'ютерного практикуму я отримав навички аналізу частот монограм на біграм. Закріпив на практиці формули обрахування ентропії та надлишковості. Зміг порівняти та оцінити отримані значення для різних наборів вхідних алфавітів, спробував з двома різними за змістом текстами. При роботі з CoolPinkProgram застосував отримані дані для передбачення наступного символу, як найбільш ймовірного, у ситуаціях де знання слів російської мови не допомогло б (наприклад нове слово після пробілу).